

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/481/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4214207769
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 03. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Gálisová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2017:4214207769.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Malíkovej a sudkýň JUDr. Lýdie Gálisovej a JUDr. Sone Vackovej, v právnej veci žalobcu: CD Consulting s.r.o., so sídlom Politických väzňů 1272/21, Nové Město, Praha 1, Česká republika, IČO: 26429705, zastúpený: Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, IČO: 36864421, za ktorú koná doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., proti žalovanej: P. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom W. ul. Č. XXX/XX D., o zaplatenie sumy 991,01 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 14. marca 2016 č.k. 10C/101/2014-72, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti
p o t v r d z u j e .

Žalovanej vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu žalobcu, ktorú podal formou tlačiva podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 o zaplatenie zmenkovej sumy 991,01 eura s príslušenstvom, zmenkového úroku vo výške 0,25% denne zo sumy 1041,01 eura od 09. 05. 2011 do 22. 08. 2011, zo sumy 1016,01 eura od 23. 08. 2011 do 26. 03. 2012 a zo sumy 991,01 eura od 27. 03. 2012 do zaplatenia, úroku vo výške 6% zo sumy 1041,01 eura od 22. 06. 2011 do 22. 08. 2011, zo sumy 1016,01 eura od 23. 08. 2011 do 26. 03. 2012 a zo sumy 991,01 eura od 27. 03. 2012 do zaplatenia a zmenkovej odmeny vo výške 1/3% zmenkovej sumy, t.j. 3,47 eura. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal s odkazom na ustanovenie § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (zákon číslo 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov, účinný do 30. 06. 2016, ďalej len „OSP“) s odôvodnením, že si žiadne neuplatnil. Rozhodnutie vo veci samej odôvodnil podľa ustanovení § 3 ods. 1, § 34, § 39, § 495, Občianskeho zákonníka (zákon číslo 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov), § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“), a čl. I § 75, § 77 ods. 1, 2, § 10, § 11 ods. 1, ods. 3, § 12 ods. 1, § 13 ods. 1, § 14 ods. 1, § 17, § 5 ods. 1, 2, 3, § 48 ods. 1 bod 2, § 20 ods. 1, ods. 2, § 33 ods. 1, ods. 2, § 34, § 48 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. zákona zmenkového a šekového v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zmenkový a šekový zákon“), § 79 ods. 3, ods. 4, § 372y ods. 1 OSP. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že dňa 23. 09. 2010 uzatvorila spoločnosť POHOTOVOSŤ, s.r.o., so žalovaným Zmluvu o úvere č. 409100145 (ďalej len „zmluva o úvere“), na základe ktorej bol odporcovi poskytnutý úver vo výške 500 eur, ktorú sa dlžník zaviazal uhradiť zvýšenú o poplatok v sume 484 eur v 12 mesačných splátkach po 82 eur počnúc dňom 25. 10. 2010. Zmluva neobsahovala podstatné náležitosti požadované ustanovením § 4 ods. 1 písm. g/, h/, i/ j/ k/ zákona o spotrebiteľských úveroch, v dôsledku čoho bol úver bezúročný a bez poplatkov. V článku 17 všeobecných podmienok poskytnutia úveru bola obsiahnutá dohoda o vyplnení zmeniek, podľa ktorej

„na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi vystavil dlžník (vystaviteľ) dve zmenky, v ktorých nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najskôr v deň, kedy sa stane celý dlh splatný okamžite, zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa stal splatný celý dlh.“ Zo zmenky vystavenej odporcom dňa 23. 09. 2010 na rad: POHOTOVOŠŤ, s.r.o., zistil, že do zmenky bola vpísaná suma 1041,01 eura. Zmenka bola splatná pri predložení s doložkami "bez protestu" a "na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia". Práva vyplývajúce z predmetnej zmenky boli spoločnosťou POHOTOVOŠŤ, s.r.o., prevedené rubropisom na navrhovateľa. Oboznámením sa s obsahom exekučného spisu Okresného súdu Komárno sp.zn. 10Er/2550/2012 zistil, že spoločnosť POHOTOVOŠŤ, s.r.o., ako oprávnený vymáhal pohľadávku z úverovej zmluvy a predloženej zmenky na základe exekučného titulu rozhodcovského rozsudku.

2.Súd prvej inštancie poukazujúc na vyššie uvedené ustanovenia zákona zmenkového a šekového dôvodil, že práva a povinnosti zo zmenkových vzťahov sú definované výhradne zmenkovou listinou, zápsmi na nej uvedenými a môžu existovať len spolu s touto listinou. Pri vystavení tzv. „bianco zmenky“, neúplnosť zmenky nevyplýva z opomenutia, ale k jej vystaveniu dochádza zámerne s tým, že jej neskoršie vyplnenie sa predpokladá. K tomuto však musí byť uzavretá Dohoda o vyplnení zmenky, ktorá v danom prípade je uvedená v bode 17 všeobecných podmienok, podľa ktorého na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky vyplývajúceho z úverovej zmluvy voči veriteľovi, ako remitentovi, vystavil vystaviteľ zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí iba časť splátok, alebo neuhradí včas poslednú splátku. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh. Podľa názoru súdu prvej inštancie, na základe tohto dojednania, žalobcovi nevzniklo platné vyplňovacie právo, pretože toto zmluvné dojednanie treba považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko nebola individuálne dojednaná so spotrebiteľom, bola vopred pripravená pre veľký počet spotrebiteľských zmlúv a jej obsah spotrebiteľ žiadnym spôsobom nemohol ovplyvniť. Spôsobuje tak značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán na škodu spotrebiteľa, ktorý nemal na výber, buď súhlasil so všetkými podmienkami stanovenými veriteľom, alebo nedostal úver. Veriteľ tým, že predložil spotrebiteľovi na podpis zmenku, sledoval výlučne svoj obchodný zámer a využil neznalosť zákona spotrebiteľom, ako aj jeho odkázanosť na poskytnutie ním žiadaného úveru. Takéto konanie veriteľa súd považoval za nekalú obchodnú praktiku, ktorej sa súdna ochrana neposkytuje. Poukázal na ustanovenie j§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka a túto zmluvnú podmienku vyhodnotil ako neprijateľnú a z toho dôvodu aj neplatnú. Remitent preto na základe neplatnej dohody o vyplnení zmenky nemohol doplniť chýbajúce náležitosti zmenky, čo má za následok jej neplatnosť podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Zároveň aplikoval aj ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch a posudzujú vec podľa § 4 ods. 6 tohto zákona skonštatoval, že predmetná zmenka bola vyplnená v rozpore s týmto ustanovením, pretože bola vystavená na sumu 1041,01 eura, pričom úver bol poskytnutý v sume 500 eur a výška úveru spolu s dohodnutým poplatkom činí 984 eur. Zmenková suma presahuje výšku maximálne 30% istiny, preto aj z tohto dôvodu je neplatná. Predmetnú vec posúdil tiež podľa Smernice Rady 93/13/EHS a konštatoval, že v súvislosti s dodržaním zásad ochrany spotrebiteľa OSP s účinnosťou od 23. 12. 2015 v ustanovení § 79 ods. 3 zaviedol povinnosť súdu skúmať, či v rámci uplatneného nároku zo zmenky, táto nevznikla zo vzťahu so spotrebiteľom a zaviedol. Tiež nové povinnosti účastníka v konaní, ktorý uplatňuje nárok zo zmenky, a to najmä za účelom zistenia, či ide o nedovolenú alebo nezákonne vydanú zmenku. Navyše poukázal i na ustanovenie § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z.z. s účinnosťou od 01. 05. 2014 ukladá súdu povinnosť zo zákona skúmať premlčanie. Z týchto ustanovení jednoznačne vyplýva, že v prípade tzv. spotrebiteľských zmienek povinnosťou súdu je ex offo prihliadať na námietky, ktoré by mohol vzniesť spotrebiteľ, a to aj v prípade, že sa ich sám nedovoláva. V súlade s týmito ustanoveniami skúmal súd prvej inštancie platnosť zmenky i z tohto pohľadu a po zistení, že na strane žalovaného ide o spotrebiteľa, poskytol mu zákonnú ochranu a skúmal, či uplatnený nárok je v súlade s právnymi ustanoveniami na ochranu spotrebiteľa podľa § 52 až 54 Občianskeho zákonníka. Žalobca si nesplnil povinnosť preukázať, že zmenka bola vyplnená v súlade s platnou právnou úpravou na sumu zodpovedajúcu zákonnému limitu. Z pripojeného exekučného spisu súd zistil, že žalovanému bol poskytnutý úver vo výške 500 eur, zmenková suma v čase vyplnenia mohla

byť maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného úveru a príslušenstva, maximálne 30% istiny, avšak zmenka bola vystavená na sumu 996 eur. Z tohto dôvodu bola vyplnená v rozpore s citovaným zákonným ustanovením a preto podľa § 39 občianskeho zákonníka je absolútne neplatným právnym úkonom, z ktorého žalovanému nevznikla povinnosť zaplatiť žalobcovi pohľadávku uplatnenú v tomto konaní. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP a úspešnému žalovanému náhradu trov konania nepriznal, nakoľko mu žiadne nevznikli.

3. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Žiadal napadnutý rozsudok zmeniť a návrhu v celom rozsahu vyhovieť. Uviedol, že súd prvého stupňa mu svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom, vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci a konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Napadnuté rozhodnutie je prekvapivé, čo predstavuje odňatie možnosti konať pred súdom, lebo odporkyňa uplatnený nárok nepoprela, a je tu aj rozpor s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Namietal, že účastníci nenavrhlí dokazovanie úverovou zmluvou, exekučným spisom, či ďalšími listinnými dôkazmi, pričom dokazovanie je podľa § 120 OSP ovládané prejednávacou zásadou. Predložil ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, preukazujúcu jasne, úplne a zrozumiteľne jeho právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Voči forme a obsahu zmenky zo strany odporkyne neboli žiadne námietky, a preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov. Súd prvého stupňa mal rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky. Odporca mohol na základe čl. 5 ods. 3 a 6 Nariadenia č. 861/2007 vzniesť námietky voči zmenke. Ak tak neurobila, akékoľvek iné námietky musia byť odmietnuté z dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej Nariadením. Namietal, že prvostupňový súd nesprávne vykonával a hodnotil dôkazy na skutočnosti, ktoré netvrdil žiadny z účastníkov konania, preto dospel k rozhodnutiu na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov, ako aj nesprávnej interpretácie príslušných právnych predpisov a práva Európskej únie. Poukázal na rozhodnutia iných súdov, ktoré rozhodli v obdobných veciach v jeho prospech. Trval na tom, že je majiteľom zmenky na základe indosamentu a nie je účastníkom žiadneho spotrebiteľského vzťahu. Predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. S odkazom na ustanovenie § 17 Zmenkového a šekového zákona odporkyňa nie je oprávnená vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jej vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Prvostupňový súd porušil poučovaciu povinnosť obmedzenú ustanovením § 5 ods. 1 OSP. Kauzálne námietky sú po indosovaní v zásade neprípustné a zmluvný vzťah medzi žalovanou a remitentom irelevantný. Nie je mu známy obsah údajného zmluvného vzťahu. Ďalej namietal, že dohoda o vyplňovanom práve nemohla byť neplatnou ani neprijateľnou zmluvnou podmienkou, pretože právna úprava spotrebiteľských úverov explicitne pripúšťala používanie blankozmieniek. Limitovaná bola len výška zabezpečenia vo vzťahu k aktuálnej výške dlhu v čase vyplnenia zmenky. Záväzky zo zmenky, aj keď vznikli z konkrétnych zmluvných záväzkov, sú záväzkami samostatnými. Nesúhlasil s názorom súdu, že sú závislé na úverovom vzťahu. Ak je návrhom uplatnený nárok zo zmenky, nie je možné bez ďalšieho v takomto konaní rozhodovať o záväzkoch zo zmluvy, ani keď je nepochybné, že s danou zmenkou súvisia. Na podporu svojich argumentov poukázal na rozhodnutia iných súdov, a to Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 21. 11. 2013, č.k. 43CoZm/10/2013, Krajského súdu v Košiciach zo dňa 13. 06. 2014 č.k. 4CoZm/3/2014.

4. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

5. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku - zákon číslo 160/2015 Z.z., ďalej len „CSP“), po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania, ktoré mu predchádzalo a odvolania žalobkyne podľa § 363 a § 365 ods. 1 CSP, súc viazaný dôvodmi a rozsahom tohto odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 CSP), skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie podľa § 383 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, za splnenia podmienok uvedených v ustanovení § 219 ods. 3 CSP, dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené a preto napadnutý rozsudok vo veci samej, ako vecne správny, podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a podľa § 387 ods. 2 CSP, keďže sa v plnom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia súdom prvej inštancie, na tieto ďalej iba poukazuje.

6. V predmetnej veci súd prvej inštancie rozhodol podľa procesných ustanovení zákona číslo 99/1963 Zb., Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol účinný do 30. 06. 2016. Od 01. 07. 2016 nadobudol účinnosť zákon číslo 160/2015 Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

Podľa ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa ods. 2 tohto ustanovenia právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

V danej veci odvolací súd rozhodoval o odvolaní podanom žalovaným proti rozsudku súdu prvej inštancie, v zmysle ustanovení Civilného sporového poriadku.

7. Predmetom konania pred súdom prvého stupňa je návrh na uplatnenie pohľadávky podľa čl. 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „Nariadenie“). Na jeho základe sa navrhovateľ domáhal zaplataenia uvedenej zmenkovej sumy s príslušenstvom a trov konania. Podľa predloženého návrhu je navrhovateľ ako indosatár nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavila žalovaná, pričom indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrená doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Indosant predložil zmenku na zaplataenie, lebo vystaviteľ pohľadávku doposiaľ neuhradil.

8. Žalobca v odvolaní namietal vadu konania, spočívajúcu v prekvapivom rozhodnutí súdu prvej inštancie, čo považoval za vadu konania, majúcu za následok odňatie možnosti konať pred súdom. Odvolací súd preto, predtým, ako preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie, skúmal, či konanie zaťažilo vadou konania namietanou žalobcom. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie v priebehu konania vyzval žalobcu na predloženie úverovej zmluvy a všetkých dokladov súvisiacich s touto zmluvou a osobitným prípisom poučil účastníkov konania podľa § 118 ods. 2 OSP, že predmetnú vec bude posudzovať nielen podľa zákona číslo 191/1950 Zb. zmenkového a šekového, ale aj podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka na ochranu spotrebiteľa. Žalobca reagoval písomným podaním, v ktorom namietal postup súdu v súvislosti s vytyčením pojednávania, ex offo skúmaním daného vzťahu z hľadiska spotrebiteľského a trval na posúdení jeho nároku zo zmenky a nariadeného pojednávania sa nezúčastnil. Okrem toho súd prvej inštancie aj v dôvodoch svojho písomného rozhodnutia, konštatoval svoj postup a postup žalobcu, preto námietka žalobcu o prekvapivom rozhodnutí, je nepravdivá a tým účelová. Odvolací súd nezistil žiadne vady konania, pre ktoré by bolo potrebné napadnutý rozsudok zrušiť, preto pristúpil k meritórnemu prejednaniu veci.

9. Súd prvej inštancie vo veci rozhodol dňa 14. 03. 2016. V Zbierke súdnych rozhodnutí SR bolo pod číslom 93/2015 publikované spoločné stanovisko občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia zo dňa 20. októbra 2015 k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa v nasledovnom znení:

I. Ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ použil, že:

1/ pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offo povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ:

2/ pokiaľ súd nevzhladne žiadnu nekalosť či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúcich ich rozsah a povahu, pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie.

II. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená.

III. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený zmluvný úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje.

Spoločné stanovisko občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky - v zákonom stanovenom osobitnom médiu so špeciálnym zameraním a účelom, pod R 93/2015. Uvedeným postupom plnil najvyšší súd zákonom stanovenú povinnosť dbať o jednotný výklad a jednotné používanie zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (§ 16 zákona č. 335/1991 Zb. o súdoch a sudcoch). Táto povinnosť mu v súčasnosti vyplýva z ustanovenia § 8 ods. 3 zákona č. 757/2004

Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. O publikovaní predmetného rozhodnutia bolo rozhodnuté v rámci zákonom upraveného mechanizmu zabezpečujúceho koherentnosť judikatúry (IV. ÚS 60/2010). Osobitný proces, výsledkom ktorého bolo publikovanie spoločného stanoviska oboch kolégií v zbierke ako R 93/2015, priznáva tomuto stanovisku osobitný význam. Výklad najvyššieho súdu, ktorý v ňom podal, nie je síce právne (de iure) záväzný, fakticky (de facto) má ale vysokú vecnú autoritu. I keď judikatúra najvyššieho súdu nie je formálne záväzná, ipso iure normatívnu silu má, a to tak vo vertikálnej línii (voči súdom nižších stupňov), ako aj v horizontálnej línii (medzi jednotlivými senátmi a kolégiami najvyššieho súdu navzájom). Nemožno prehliadať podstatný rozdiel medzi rozhodnutím nepublikovaným v zbierke (ďalej len „nepublikované rozhodnutie“) a rozhodnutím, ktoré bolo na podklade zákonom určenej procedúry navrhovania a schvaľovania osobitným orgánom najvyššieho súdu uverejnené v zbierke (ďalej len „publikované rozhodnutie“). Pokiaľ nepublikované rozhodnutie najvyššieho súdu vyjadruje názor členov senátu (resp. väčšiny členov senátu) najvyššieho súdu v individuálnej ním prejednávanej veci, názor vyjadrený v publikovanom rozhodnutí je zároveň zovšeobecňujúcim názorom (relevantnej väčšiny) členov kolégia najvyššieho súdu, ktoré vždy tvorí viacero senátov. Názor vyjadrený v nepublikovanom rozhodnutí sa v tomto zmysle prípadne (ak vec prejednávajúci senát dospeje k záveru, že sú pre to splnené podmienky) môže odkloniť či odchyliť od názoru vyjadreného v publikovanom rozhodnutí, tým ale ešte bez ďalšieho nedochádza k „prekonaniu“ názoru, na ktorom spočíva publikované rozhodnutie. Zákon č. 191/1950 Sb. a OSP reagovali na prijaté rozhodnutie zákonom č. 438/2015 Z.z. účinným od 23.12.2015. Doplnil v čl. II. Zákon č. 191/1950 Sb. v §17 ods.1 o novú vetu a doplnil odsek 2. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že ak je žalovaným zo zmenky ten, koho zaviazanosť zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, možno majiteľovi robiť námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystavovateľovi alebo k predošlým majiteľom vždy. V konaní v ktorom sa uplatňuje alebo vymáha nárok zo zmenky sa z úradnej povinnosti prihliada na skutočnosti odôvodňujúce námietky podľa odseku 1, ktoré by ten, kto je žalovaný zo zmenky mohol uplatniť, ak jeho záväznosť zo zmluvy vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou. Poznámka pod čiarou odkazuje príkladom na § 52 OZ, § 5a zákona č. 250/2007 Z.z. Tento zákon v čl. I. zmenil a doplnil OSP v § 79 o odseky 3, 4, § 114 ods. 2 OSP, v ktorých upravil náležitosti návrhu na začatie konania pri nároku uplatnenom zo zmenky a sankciu za nesplnenie povinnosti spočívajúcej v posudzovaní nároku titulom spotrebiteľskej zmluvy a poučenie žalovaného o možnosti uplatňovania námietok.

10. Odvolací súd, riadiac sa judikátom R 93/2015, by preto v zásade nemusel vysvetľovať, prečo tento judikát považuje za opodstatnený (platí totiž zásada, že len ten, kto volí odklon od judikatúry, musí náležite vysvetliť, prečo sa neriadi judikátom). Napriek tomu však viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods.1 OSP), k jednotlivým odvolacím dôvodom žalobcu, spočívajúcim predovšetkým v zdôraznení platnosti príslušnej zmenky a nepripustení akéhokoľvek súdneho prieskumu okolností vzniku zmenky a vykonania dokazovania v tomto smere udáva, že sa nestotožnil s jeho argumentáciou spochybňujúcou postup súdu pri vykonávaní dôkazov. Pri postupe podľa nariadenia je súd povinný rešpektovať právo na spravodlivý súdny proces a zásadu kontradiktórneho konania, najmä pri rozhodovaní o potrebe ústneho pojednávania a o spôsobe a rozsahu dokazovania, ktoré je nevyhnutné pre vydanie rozhodnutia. Z článku 19 nariadenia vyplýva, že pokiaľ nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie. Nariadenie nekladie žiadne prekážky v možnosti preskúmať doložené listiny súdom a je možné aplikovať procesnoprávne predpisy použiteľné v slovenskom právnom poriadku, predovšetkým aplikáciu znalostí určitých okolností súdu z jeho činnosti a zohľadnenie ochrany slabšieho v konaní, či ochrany dobrých mravov. Občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov, ako základný procesný predpis platný na území Slovenskej republiky do 30. 06. 2016, dôkaznú povinnosť upravoval v ustanovení § 120, kde v tretej vete odseku 1 umožňuje súdu výnimočne vykonať aj iné, než účastníkmi navrhnuté dôkazy, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Úvaha týkajúca sa prieskumu uplatneného nároku s oporou v doloženej zmenke nemôže byť ovplyvňovaná povahou použitého procesného nástroja. Skúmanie prípadne absolútnej neplatnosti úkonu, ku ktorej súd pristupuje ex offio nie je nariadením vylúčená. Prvostupňový súd preto správne vykonal dokazovanie v súlade s ustanovením § 120 OSP, správne v súlade s ustanovením § 132 OSP vyhodnotil výsledky vykonaného dokazovania a vyhodnotil skutkový stav, na ktorý aplikoval správne ustanovenia zákona v správnej interpretácii. Napriek tomu, že dňom 01. 07. 2016 nadobudol účinnosť nový procesný poriadok - Civilný sporový poriadok, v zmysle prechodných ustanovení odvolací súd postup súdu prvej inštancie posudzoval podľa ustanovení doterajších, t.j. podľa Občianskeho súdneho poriadku. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil. Prvostupňový súd svoje rozhodnutie založil na neplatnosti

zmluvy o úvere pre hrubé narušenie rovnováhy v právach a povinnostiach zmluvných strán, a to najmä v ustanoveniach o zabezpečovacích prostriedkoch. Zmluvu vyhodnotil ako absolútne neplatný právny úkon, z ktorého veriteľovi nemohlo vzniknúť právo na vyplnenie blankozmenky. Žalobca v dôvodoch odvolania neuviedol k právnemu posúdeniu veci nič, argumentoval len tým, že prvostupňový súd nemohol založiť svoj názor na skúmaní tohto právneho úkonu, ktorého nebol účastníkom konania a mal rozhodovať len na základe ním predloženej zmenky. Vzhľadom na vyššie uvedené, prijaté stanovisko NS SR v judikáte R 93/2015, odvolací súd považuje tento odvolací dôvod za bezpredmetný.

11.Súd prvej inštancie vyhodnotil dohodu o vyplnení blankozmenky ako neplatnú dohodu, pretože pôvodnému remitentovi vôbec nevzniklo právo na vyplnenie blankozmenky. Pôvodný remitent nemal práva a povinnosti zo zmenky, preto ich nemohol indosamentom previesť na navrhovateľa. Žalobca v odvolaní poukázal na zákon o spotrebiteľských úveroch, ktorý pripúšťal vystavenie zmenky. Uviedol, že limitovaná bola len výška zabezpečenia vo vzťahu k aktuálnej výške dlhu v čase jej vyplnenia a bolo pripustené vyplňať ich dodatočne po ich vystavení. V tejto časti odcitoval celý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 43 CoZm 10/2013 z 21.11.2013, na záveroch ktorého založil svoje tvrdenie a uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 4 CoZm 3/2014 z 13.06.2014. Odvolací súd poznamenáva, že uvedené rozhodnutia nie sú záväzné, vyjadrujú názor dvoch senátov obchodných kolégií odvolacích súdov, nesúladiť s judikátom R 93/2015. Žalobca okrem citácii týchto rozhodnutí, neuviedol žiadne okolnosti ozrejmujuce, v čom nesúhlasí s rozhodnutím prvostupňového súdu. Iba z obsahu predložených rozhodnutí odvolací súd vyvodil, že podľa jeho názoru, prvostupňový súd bol oprávnený skúmať len to, či zmenka obsahuje všetky náležitosti, ktoré sa musia pre jej platnosť zo zákona do nej uviesť. S uvedenými dôvodmi sa odvolací súd vypořiadal vo vyššie uvedených dôvodoch.

12.V závere odvolací súd dodáva, že jednou zo základných zásad práva Európskej únie je zásada, podľa ktorej sú členské štáty povinné zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa a zároveň sú povinné zabezpečiť, aby sa nekalé podmienky v spotrebiteľských zmluvách neuplatňovali, resp. neboli záväzné. Vzhľadom na to aplikáciou procesného práva má súd túto povinnosť naplniť, čo znamená, že v prípade uplatnenia nároku zo zmenky súd musí ex offio skúmať, či vystaviteľom zmenky nie je spotrebiteľ. Aj keď vnútroštátna právna úprava platná do 31. 12. 2010 umožňovala používať zmenky aj v spotrebiteľskom vzťahu, použitie zmenky ako takej v spotrebiteľskom právnom vzťahu v skutočnosti nie je úplne v súlade s právom EÚ na ochranu spotrebiteľa. Vnútroštátna právna úprava do 31. 12. 2010 nezabezpečila vhodnú ochranu spotrebiteľa na základe Smernice 87/102/EHS v konaní o nároku zo zmenky a zákonodarca túto skutočnosť zmenil až zrušením dovtedajšieho zákona o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z.z. a prijatím nového zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení účinnom od 01. 01. 2011 do 30. 04. 2014. S účinnosťou od 01. 05. 2014 je táto ochrana zabezpečená v zákone č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Zmenkové právo ako také v súdnom konaní znevýhodňuje žalovaného zmenkového dlžníka a keďže podľa článku 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky právo EÚ má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky, vnútroštátna právna úprava, ktorá umožnila za istých okolností do 31. 12. 2010 zmenky používať aj v spotrebiteľských vzťahoch môže byť nepoužiteľná. Na podklade takejto úvahy vyvstáva aj právny záver o tom, že z takej zmenky nemohol vzniknúť platný zmenkový záväzok.

13.S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

14.O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací podľa ustanovení § 396 a § 262 ods. 1 CSP, úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. O výške trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 1 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov v senáte 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).